

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ И НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ“

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ: „ФИНАНСИ И ИНОВАЦИИ“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 10 за ДНДО

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	198
В т.ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Любомир Георгиев)

2.
(гл. ас. д-р Недялко Вълканов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината е осигуряване на базисни знания в областта на финансовите регулации и нормативното съответствие /Compliance/. В лекционния курс се разглеждат спецификите и посткризисните промени в областта на финансовото регулиране, регулаторната инфраструктура и инструментариум, вариантите за позициониране на надзорните институции, както и същността на саморегулацията. Акцентира се върху съвременните практики, свързани с тенденциите за осъществяване на макропруденциална надзорна дейност и регулиране на финансовия сектор на системно равнище. Специално внимание се отделя на осигуряването на ефективно нормативно съответствие от страна на отделните финансови посредници чрез прилагането на специфичната Compliance функция. Разгледани са и основните регулаторни стандарти и практики с глобален характер, както и дейността на единните европейски институции за финансово регулиране и надзор.

Минимумът от базисни знания и умения на студентите, изучаващи дисциплината, се свързва с познаването на теоретичния фундамент относно функционирането на съвременните финансови пазари, дейността на отделните финансови посредници и спецификата на финансовата инфраструктура.

На базата на лекционния курс се придобиват знания за същността и особеностите на финансовото регулиране, за спецификите на регулаторния инструментариум, за особеностите на макропруденциалното регулиране, за осигуряването на нормативно съответствие от страна на финансовите институции. Заедно с това се дават и знания относно глобалните финансови регулаторни стандарти и практики, както и за наднационалните институции, свързани със създаването им.

Приложението на знанията и уменията се изразява в способността на студентите да формират собствени компетенции по отношение познаването на съвременните регулаторни и надзорни практики, както и вариантите за тяхното прилагане на равнище отделна финансова институция.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на ангажираните с осигуряването на нормативно съответствие и осъществяването на вътрешна контролна дейност, експертите в областта на външния одит, мениджърите на отделните финансови институции, работещите в сферата на контрола на риска, както и специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	НЕОБХОДИМОСТ ОТ РЕГУЛИРАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР
1.1.	Специфичният характер на финансовата система
1.2.	Предпоставки за регулиране и надзор
1.3.	Етапи в развитието на финансовите регулации
2.	СЪЩНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕГУЛАЦИИ
2.1.	Характеристика на финансовите регулации
2.2.	Основни цели
2.3.	Обхват
2.4.	Принципи
3.	РЕГУЛАТОРЕН ИНСТРУМЕНТАРИУМ
3.1.	Базисен регулаторен инструментариум
3.2.	Специфични регулаторни дейности
4.	РЕГУЛАТОРНА ИНФРАСТРУКТУРА

4.1.	Същност и рамка на формализирания контрол
4.2.	Регулаторен режим
4.3.	Институционална архитектура на регулаторната и надзорна дейност
4.4.	Видове финансови регулаторни структури
5.	РЕГУЛАТОРНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ
5.1.	Подходи за регулаторно структуриране и позициониране
5.2.	Институционален подход
5.3.	Функционален подход
5.4.	Интегриран подход
5.5.	Двуинстанционен подход
6.	ГЛОБАЛНАТА ФИНАНСОВА КРИЗА ОТ 2007-08 Г. И РЕФОРМАТА В СФЕРАТА НА ФИНАНСОВИТЕ РЕГУЛАЦИИ
6.1.	Предкризисният регулаторен провал
6.2.	Парадигмата „Too big to fail“
6.3.	Предизвикателството „граничен проблем“ (boundary problem)
6.4.	Новата значимост на системния риск
6.5.	Посткризисно регулаторно преформатиране
7.	КОНЦЕПЦИЯТА МАКРОПРУДЕНЦИАЛНО РЕГУЛИРАНЕ
7.1.	Регулиране на микро и макроравнище
7.2.	Специфика и обхват на макропруденциалното регулиране
7.3.	Рисково базиран подход при финансовото регулиране
7.4.	Интегритет на регулаторните политики
8.	САМОРЕГУЛИРАНЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР
8.1.	Същност на саморегулацията
8.2.	Секторна саморегулация
8.3.	За връзката „бизнес етика-надзорна дейност“ при финансовите регулации
8.3.	Професионално-етични кодекси във финансовите институции
9.	ОСИГУРЯВАНЕ НА НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ /COMPLIANCE/
9.1.	Същност и основни компетенции
9.2.	Еволюция на Compliance
9.3.	Разновидности на Compliance
10.	ФУНКЦИЯТА COMPLIANCE
10.1.	Същност
10.2.	Насоки на Базелския комитет за банков надзор
10.3.	Интегритет между Compliance и вътрешния контролен механизъм
10.4.	Позициониране на дейностите от сферата на Compliance
11.	COMPLIANCE MANAGEMENT В ДЕЙНОСТТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
11.1.	Противодействие на риска от несъответствие (compliance risk)
11.2.	Compliance като неделима част от рисковата политика на финансовите институции
11.3.	Compliance като средство за постигане на регулаторна ефективност
12.	НОРМАТИВЕН КОНТРОЛ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
12.1.	Същност
12.2.	Равнища на нормативния контрол
12.3.	Система за постоянен контрол

12.4.	Вътрешен одит
12.5.	Външно одитиране
13.	ГЛОБАЛНИ РЕГУЛАТОРНИ СТАНДАРТИ И ПРАКТИКИ
13.1.	Наднационални квазирегулаторни институции
13.2.	Глобални финансови регулаторни стандарти
14.	ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
14.1.	Единен европейски надзорен механизъм
14.2.	Европейски органи за регулиране и надзор
14.3.	Европейски съвет за системен риск (ESRB)
14.4.	Европейски банков орган (ЕВА)
14.5.	Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕЮРА)
14.6.	Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA)

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебни ресурси. За подготовката по дисциплината студентите могат да ползват: електронни лекционни материали; електронно учебно помагало; мултимедийни презентации на PowerPoint по темите от програмата, както и допълнителни материали, качени на платформата за дистанционно обучение.

Учебни дейности. Обучението по дисциплината включва уроци по всяка тема, както и обратна връзка със студентите чрез форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Изготвяне на задание за текущ контрол	1	40
1.2.	Решаване на казус с практическа насоченост	1	58
	Общо за семестриален контрол:	2	98
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	100
	Общо за сесиен контрол:	1	100
	Общо за всички форми на контрол:	3	198

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Финансово регулиране и нормативно съответствие“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Финансово регулиране и нормативно съответствие“, публикувани в сайта на катедра „Финанси“ (www.finance-varna.com).
2. Георгиев, Л. Н. Вълканов. Финансово посредничество, Трето допълнено и преработено издание, ИК "Стено", Варна, 2014.
3. Вълканов, Н. Чрез Compliance мениджмънт към регулаторна ефективност във финансовия сектор, Сборник студии „Финансовата наука – между догмите и реалността“. Варна: "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2016.
4. Вълканов, Н. Същност и позициониране на дейността "AML Compliance" в архитектурата на съвременната банкова организация, Сборник студии "Финанси и устойчиво развитие". Варна: "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2013.
5. Andenas, M., Chiun, Ir. The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility, 2013.
6. Bank for International Settlements. Compliance and the Compliance Function in Banks, Basel, 2005.
7. Bank for International Settlements. Core Principles for Effective Banking Supervision, 2012.
8. Bank for International Settlements. The Internal Audit Function in Banks, 2011.
9. Mills A., P. Haines. Essential Strategies for Financial Services Compliance. Second Edition. United Kingdom: Wiley, 2015.
10. Steinberg, R. Governance, Risk Management, and Compliance: It Can't Happen to Us - Avoiding Corporate Disaster While Driving Success, John Wiley & Sons, 2011.